

Vereniging tot Behoud van de Wilmkebreepolder

Predatieonderzoek in 2019 en 2020

Inleiding

Op de Algemene Ledenvergadering van de Vereniging (ALV) in 2020 zou een presentatie gegeven worden over de 'predatiemonitor'. Een actie van de Commissie Natuur waarmee we meer inzicht willen krijgen in de predatie op de weidevogels in onze polder.

Hier volgt een kort verslag van de predatiemonitoring in 2019 en 2020, omdat er geen ALV zal zijn in 2020.

Als eerste wordt ingegaan op activiteiten die zijn uitgevoerd om meer inzicht te krijgen in de predatie op de weidevogels. Vervolgens wordt een rapportage gegeven van de waarnemingen in 2019 en 2020 en tenslotte volgt een korte bespreking van de waarnemingen en voorzichtige conclusies.

Wat hebben we gedaan in 2019?

In februari heeft de Commissie Natuur persoonlijk een aantal bewoners die aan de polder wonen, gevraagd mee te doen in een 'predatiemonitorgroep'. Tijdens de startvergadering op 7 februari hebben we deze mensen gevraagd in de app-groep Predatiemonitor deel te nemen en te melden wat ze zien aan predatie op weidevogels vanuit hun locatie. Vanaf februari zijn de meldingen doorgegeven

in deze app-groep. De meldingen zijn gerubriceerd per predator door de app-groepbeheerder Nynke de Vries. Daarnaast heeft van april tot juni een valcamera aan het hek tussen Stuk Achterhuis en 1000Roed opnames gemaakt bij bewegingen binnen een straal van 20 meter.

Ook zijn tijdens het plaatsen en verwijderen van het vossenraster in het veld dode vogels waargenomen, deze waarnemingen zijn meegenomen in de rapportage. In oktober 2019 is er een tweede bespreking

georganiseerd waarbij de waarnemingen tot dan toe zijn gepresenteerd en besproken. Op grond van deze gegevens heeft de groep besloten door te gaan met het doen en doorgeven van waarnemingen in de predatiemonitor-app. Verder is afgesproken een en ander te presenteren op de Algemene Ledenvergadering van de Vereniging.

Wat is er gebeurd in 2020?

Zoals afgesproken is de app-groep doorgedaan met waarnemingen doorgeven, zijn tijdens het plaatsen en opruimen van het vossenraster weer foto's gemaakt van dode vogels en is de valcamera weer aan hetzelfde hek geplaatst tijdens de broedperiode van de weidevogels.

De app-groep is niet meer bij elkaar geweest en ook is er geen ALV geweest vanwege de coronaperikelen.

Rapportage waarnemingen per predator in 2019 en 2020

In **rood** is aangegeven als het een daadwerkelijk waargenomen slachtoffer betreft.

Buizerd 2019	2020
- Een buizerd actief jagend in februari en weer in september - Vanaf uitzichtpost op paaltjes in polder - Prooi - Vondsten tijdens opbouw vossenraster Wintertaling, Houtduif, Grauwe gans, Krakeend, Kokmeeuw - Maart, april en zomer - Vliegt/vliegen zo nu en dan over polder - Verjaagd door - Kauw (feb), later ook kievit, scholekster	- Geen vaste buizerd in de wintermaanden - Twee buizerds tijdens broedseizoen, later met jong tot in augustus - Regelmatig vliegend boven polder, duikt naar jonge vogels - Prooi Jonge vogels, onbekend welke - Verjaagd door kievit, kauw en zwarte kraai, ook scholekster en grutto en zelfs de spreeuwen vliegen mee
 Dode wintertaling; foto Nynke de Vries	 Dappere kievit valt buizerd aan; foto Marty Vink

Andere roofvogels 2019	2020
- Sperwer - Gezien in maart en december, vooral in tuinen - Prooi duif - Torenvalk - Gezien incidenteel - In broedseizoen verjaagd door grutto, kievit, kauw; scholekster, spreeuw reageren ook Sperwer in december; foto Marty Vink	- Sperwer en Havik - Beide vliegend boven polder voor en in broedseizoen - Prooi - Houtduif? - Wouw vliegt hoog over - Bruine en Blauwe kiekendief vliegen over polder - In juni en juli

Meeuw 2019	2020
- Worden vanaf eind maart verjaagd door kievit, kauw - Mantelmeeuw 4 – 18 exemplaren - Belaagt meerkoet en wilde eend - Zilvermeeuw (vroeg voorjaar) 10 - 20 exemplaren - Kokmeeuw (vroeg voorjaar) 40 - 100 - Belaagt spreeuwen	Worden vanaf eind maart verjaagd door kievit, kauw Mantelmeeuw 2 - 8 exemplaren - Belaagt meerkoet en wilde eend Zilvermeeuw (vroeg voorjaar) 2 - 8 exemplaren - Gevaar voor wilde eend Kokmeeuw (vroeg voorjaar) 40 – 100 - Belaagt spreeuwen

Huiskat 2019	2020
- Gespot overal buiten vossenraster - Na afbraak vossenraster ook in hooilanden - Prooi - cypse kat 26-02-2019, 11:00 Elleboog-sloot, besluip en vangt bijna eenden - rode kater 07-mei, Elleboog, vangt ganzenpul - kat 17-juni, Zanddijkje, kat heeft tureluurjong gegrepen, dierenambulance ingeschakeld - Wordt aangevallen door kievit, grutto	- Gespot overal buiten vossenraster - Na afbraak vossenraster ook in hooilanden - Prooi - rode kater 22 april, Elleboog, vangt kievitjong - kat 16 juni Molenstuk, kat heeft eenden(?)jong in de bek - Wordt aangevallen door kievit, grutto

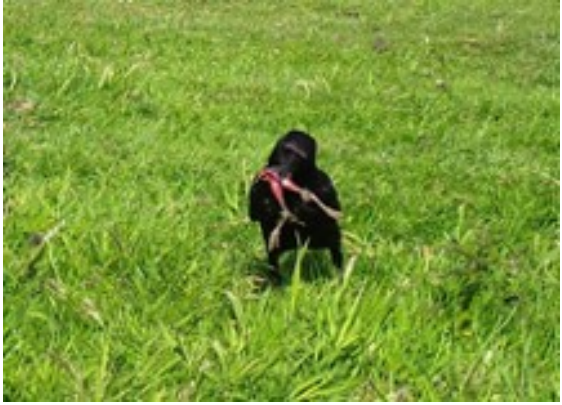

Gewonde tureluur; foto Elles Mulder

Foto valcamera

Blauwe reiger 2019 • Tijdens broedseizoen 1 – 5 • Worden door weidevogels gedoogd aan de slootkanten • Worden teruggejaagd van percelen • Vissen in de sloten, jagen op kikkers en jonge eendjes • Weggejaagd door kieviten	2020 • Tijdens broedseizoen 1 – 4 • Worden door weidevogels gedoogd aan de slootkanten • Worden teruggejaagd van percelen • Vanaf mei opdringend op percelen • Vissen in de sloten op kikkers, jagen op jonge eendjes • Weggejaagd door kieviten en tureluurs
Ooievaar 2019 • Zeer incidenteel aanwezig • Niet in broedseizoen weidevogels • Bezoek zilverreiger	2020 • 3 mei vliegend boven polder • 15 juni vangt een mol • Augustus 17 ooievaars op bezoek
Zwarte kraai 2019 • 1 – 20 exemplaren • Vanaf broedtijd gebakkelei met kieviten, kieviten jagen kraaien weg; worden in mei ook verjaagd door grutto's met pullen • Prooi • 08-apr Rijstuk 2 kraaien vliegen over Rijstuk, hebben iets in de bek; grutto's alarmeren, kieviten jagen ze weg • 24-apr sloot Elleboog/Achterhuis, kraai probeert pul Wilde eend te pakken, mislukt	2020 • Febr en maart tot 22 exemplaren • April en verder 6 stuks • Fanatiek jagend • Prooi • Kievitjongen • Tureluurjongen • Gruttojongen • Verjaagd en achtervolgt door kieviten, grutto's, tureluurs

19-mei groep kraaien/kauwen blijven kievit(jongen) aanvallen, nemen pullen mee(?)	 Zwarte kraai met restant gruttotul; foto valcamera Zwarte kraai met jonge tureluur; foto Henk van Alst
--	---

Kauw 2019	2020
2 – 100 exemplaren - Veel gedoe met kieviten, over en weer achter elkaar aan in maart en april - Prooi 20-mei Tweede Molenstuk 50 in vergadering? Pakken kievitpullen? - In juni ook weggejaagd door tureluur	20 – 50 exemplaren - Prooi 5 april kauw pakt jong, moedereend reageert, kauw laat jong los - Eind april weggejaagd door grutto met jong

Predator onbekend 2019	2020
- Bij opbouw vossenraster - krakeend? afgebeten veren, dus door 4-poter, Anderhalf Morgen bij middensloot - Wilde eend (twee voorbeelden) 18-04-19 18:23 In sloot tussen zanddijkje en groot schouwstuk wilde eend met 2 jongen. 20-04-19 18:02 En de wilde eend van afgelopen donderdag heeft nog maar 1 jong 😞 20-04-19 18: Onze eend heeft ze alle 9 nog!	- Bij opbouw vossenraster 3 reigers Krakeend Watersnip 28 feb kokmeeuw geen verwonding 22 juni grauwe gans afgebeten veren (predator vos?)

• 21-04-19 17:08 En onze eend heeft er nog 6 ... • 24-04-19 12:17 Kraai probeert 1 van de 6 eendenpullen te pakken • Bij afbreken vossenraster • 26-aug dode bergeend dwarssloot Rijstuk / 1000 Roed • 03-sep dode wilde eend vrouw, oever 1000 Roed • Waterhoen • Diverse keren pas uitgekomen waterhoenpullen gezien, die de week daarop weer verdwenen waren • Wilde eend • Idem voor de wilde eend • Meerkoet • Idem voor de meerkoet	 Restant Blauwe reiger; foto Nynke de Vries
---	--

Vos 2019	2020
• Niet gezien in 2019	• 3 maal in mei gespot door valcamera • Buiten vossenraster • Juni(?) tweemaal vos gezien met ganzenkuiken bij gemaal Kadoelenweg • 22 juni dode grauwe gans, afgebeten veren Foto valcamera

Bespreking 2019

In oktober 2019 is de app-groep bijeen geweest om het lopende jaar te bespreken. De volgende punten kwamen aan de orde

- Volgend jaar weer predatie monitoren?
 - Ja, is interessant en leuk
 - Ook letten op reiger, meeuw en ekster
 - Extra mensen vragen

- Kunnen we iets doen tegen de predatie?
 - Op ALV vragen
 - Katten 's nachts binnen houden
 - Planken en bruggen over sloot ophalen of liever weghalen
- Is er behoefte aan meldpunt voor waarnemingen (buiten het broedseizoen)
 - Ja, buiten broedseizoen
 - Natuurcommissie gaat nadenken over vorm (whatsapp-groep? Facebook?)
- Waarneming.nl
 - Elke waarneming kan doorgegeven worden (dubbele waarnemingen is juist goed)
 - Op ALV uitleg van (app van) waarneming.nl

Bespreking 2020

Allereerst: Uitstel van de ALV heeft geleid tot het meermalen oproepen via de website en buurtbrief tot het binnenhouden van huiskatten in ieder geval 's nachts en in het broedseizoen.

Ons inziens heeft de droogte in de maanden april en mei geleid tot heftiger predatie in de polder door met name de Zwarte kraai. Zagen we in 2019 geregeld de Zwarte kraai jagen boven en in de polder, in 2020 waren de zwarte kraaien onophoudelijk op jacht naar elke jonge grutto en tureluur. In 2019 lieten ze zich nog verjagen door met name de kieviten en grutto's. In 2020 lieten ze zich niet meer verjagen; voor onze ogen werden de jongen van tureluur en grutto uit het weiland geplukt. De Zwarte kraai had zelf ook jongen en kon daar elders blijkbaar geen voedsel voor vinden. Wellicht heeft de sluiting van de MacDonalds wegens corona hieraan bijgedragen.

Conclusies

Een positieve conclusie is dat Bergeend, Scholekster en Grauwe gans (bijna) niet worden gepredeerd vanuit de lucht. Deze vogels slagen erin het merendeel van hun jongen groot en vliegvlug te krijgen.

Een andere positieve conclusie: het vossenraster is effectief tegen Huiskat en Vos.

Grutto en Tureluur lijken het meest kwetsbaar voor predatie door vliegende predatoren als Zwarte kraai en Kauw.

Kieviten slagen er vaak in vliegende predatoren te verjagen, waar Grutto en Tureluur ook van profiteren. Er moeten dan wel genoeg kieviten zijn om de hele polder te bewaken.

De Buizerd en andere roofvogels als Havik en Sperwer prederen in onze polder niet buitensporig, deze vogels worden ook vaker buiten de polder dan boven de polder waargenomen.

Blauwe reiger en Kleine mantelmeeuw jagen vooral op jonge watervogels als Wilde eend en Waterhoen. Kokmeeuw en Zilvermeeuw zijn alleen in de winter en het vroege voorjaar aanwezig als in de polder de greppels en sommige percelen vol water staan.

De Huiskat en in 2020 ook weer een Vos zijn predator buiten het vossenraster.

De Vos is in 2020 terug, maar lijkt buiten het vossenraster gebleven te zijn en vooral te azen op grotere buit, met name de jonge grauwe ganzen.

Namens de Commissie Natuur

Nynke de Vries